

California khó lòng dốt bết đố c di dân

Tác Giả: Ng&#i Vi&#t

Chúa Nhật, 12 Tháng 9 Năm 2010 22:18

(OC Register) - California đang “trong cơn ghiền” lao động di dân.

Trong hơn bốn thập niên qua, tiểu bang California trở nên lệ thuộc sâu vào khối óc cũng như bắp thịt của di dân, tới mức mà không một tiểu bang hay quốc gia phát triển nào có thể so sánh được.

Đi u này dốt California vào tâm điểm của tranh luận mang tính cách chính trị về di dân, ít nhất là 3 lần trong lịch sử của tiểu bang.

Vào lúc mà Quốc Hội đang chuồn bết có hành động về vấn đề di dân, để giải quyết hay lấy thêm, để ban cho di dân một hợp pháp “động vào quốc tịch” hay để quy định cho đến khi họ phải bỏ xứ mà đi. Thành công hay thất bại, tất cả còn tùy thuộc phần lớn vào chính sách của California mang đến kết quả nào.

Alma Nieto, công dân Orange, đang nhai bánh mì của Linh Mica Avelino Orozceo ngay tại nhà mình. Năm 1984, bà vào Mỹ một hợp pháp khi bò theo đường cẩu Tijuana sang San Diego. Nay bà là công dân Hoa Kỳ và làm quản lý văn phòng của một nhà thầu. (Hình: Cindy Yamanaka/OC Register)

California nay là nhà của hơn 9.8 triệu di dân, nhiều hơn bất cứ quốc gia nào khác ngoại trừ Nga và Đức. Đa số họ ở đây hợp pháp, hầu như của dòng di dân hợp pháp lớn nhất trong một thế kỷ.

Một phần ba nhân công của California là di dân, tỷ lệ này cao hơn tất cả tiểu bang và quốc gia

California khó lòng d t b  được di dân

Tác Giả: Người Vi t

Chúa Nhật, 12 Tháng 9 Năm 2010 22:18

c  n n kinh t  tiên ti n, ngo i tr  Luxembourg. H  thu nhập được \$260 t  trong năm 2008, nhiều h n ti u bang chi tiêu đ  nh p c ng d u, xe c  và linh kiện đi n t  g p l i.

G n 1/10 nh n công c a ti u bang, t c 1.75 triệu người l  di dân b t h p pháp. H  t  v  đ y đ ng v  tuy Washington b  ra h ng t  dollar đ  tăng cường biên giới nh ng l i h u nh  không làm g i c  đ  ngăn không cho h  đi tìm việc, m t khi h  đ  qua biên giới được tr t l t r i hay visa đ  h t h n mà không b  b t.

Di dân chi m h u h t công việc m i tạo thêm   California t  năm 1970. Không c  h , nh n l c c a ti u bang  t đ  teo th t l i trong th p niên 1990. Theo d  ki n c a Census PUMS, di dân chi m h t 52% t t c  công việc tạo ra trong thời gian t  1970 đ n 2008, và 70.6% t  1990 đ n 2008; trong thời gian th p niên 1990, nh n l c b n x  b  gi m b t 115,000.

Năm 1861, William Brewer, sinh qu n   New York, t  ra kinh ng c khi d  th nh l    Mission Santa Barbara, trong đ m đ ng giáo d n  ng th y c  người M ,  i Nh  Lan, Pháp, Ý, T y Ban Nha, và ngay c  hai người Trung Hoa n a. H i đ   ng vi t, “Không đ u ngo i California m i c  m t nh m người đ  s c t c nh  th .”

Tuy nhiên trong thời k  không ho ng kinh t  nghi m tr ng c a th p niên 1870, d n California da tr ng th y người Hoa l  m i hi m h a cho đ i s ng c a h . H  h  hào “Người Hoa ph i c t đi!” khi n đ a đ n đ o luật t ng xuất người Hoa c a năm 1882, được coi là đ o luật gi i h n di dân đầu tiên trong l ch s  Hoa K .

Hai m  i lăm năm sau, California đòi hỏi gi i h n t  ng t  đ i v i người Nh t, và m t l n n a Washington đ ng ý.

Sau c ng vào năm 1924, Quốc H i đ t v n đ  di dân   Châu ra ngo i v ng pháp luật và gi i h n t i đ  di dân t  Nam và Đ ng  u.

M t so sánh cho thấy, trong năm 1860   California di dân chi m h t 40% nh ng sang 1960 ch  đ  i 9% l  người sinh   ngo i quốc.

Tác Giả: Ng i Vi t
Chúa Nhật, 12 Tháng 9 Năm 2010 22:18

Khi làn sóng di dân bất ổn dâng cao trong hai thập niên 1980 và 1990, California đã có các cộng đồng di dân như sân sau đón nhận những người mới đến. Không chỉ ở Mỹ, dân từ nước ngoài như Somalia, di dân bất hợp pháp từ Guatemala, tất cả đều bị tước bỏ lòng tin ở California họ mới tìm được chỗ ăn quen thuộc, nghe tiếng mẹ đẻ của mình và ngay cả gặp được những khuôn mặt quen thuộc.

Hồ bơi California mà đi do số công việc trong ngành không hàng không vào thời kỳ hưu Chiến Tranh Lạnh làm mất đi hàng trăm ngàn công việc liên quan. Lý do khác cũng do giá nhà ở tiểu bang này lên quá cao so với các nơi khác.

Nếu không có di dân, lực lượng lao động của California sẽ bị hụt mất 100,000 người trong thập niên 1990. Thay vì vậy con số đã tăng đến 875,000. Chính di dân đã giúp cho California vượt lên trên nền kinh tế của tiểu bang và giúp tăng trưởng mãi cho đến khi xảy ra cuộc Đại Suy Thoái.

3 / 3